

เอกสารวิชาการส่วนบุคคล
(Individual Study)

กฎหมายอุ้มบุญ ในความเป็นบิดามารดาต่อบุตรที่ชอบด้วยกฎหมาย

จัดทำโดย พล.ท.รศ.นพ. สุรเดช จารุจินดา
รหัส ๖๑๐๖๔๗

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการอบรม
หลักสูตรหลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย รุ่นที่ ๖
วิทยาลัยศาลรัฐธรรมนูญ
สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

คำนำ

การมีบุตรยากเป็นปัญหาสุขภาพอย่างหนึ่งหนึ่งที่เกิดขึ้นกับคู่สมรส ซึ่งในอดีตหากคู่สมรส ประสบปัญหาดังกล่าวต้องใช้วิธีรับเด็กมาเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรม แต่ในปัจจุบันวิวัฒนาการทาง การแพทย์ สามารถให้ผู้อื่นตั้งครรภ์แทนหรือที่คนไทยส่วนใหญ่เรียกว่า “การอุ้มบุญ” โดยแนวทางการกำหนด มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองเด็กที่เกิดโดย อาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ มาตรการควบคุมทางกฎหมาย ควรกำหนด หลักเกณฑ์การให้บริการและการควบคุมเทคโนโลยีช่วยการ เจริญพันธุ์ทางการแพทย์อย่างเข้มงวดให้ครอบคลุมทั้ง ผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์และสถานบริการ ทางการแพทย์ รวมถึงการห้ามโฆษณา ห้ามกระทำการเป็น นายหน้าหรือตัวแทนในกรณีอุ้มบุญด้วย และ มาตรการบังคับทางกฎหมาย ควรกำหนดมาตรการบังคับทางแพ่ง โดยนนำเรื่องการอุปการะเลี้ยงดูจนกว่า จะบรรลุนิติภาวะมาใช้กับผู้ปฏิบัติกฎหมายตั้งครรภ์แทน และมาตรการ บังคับทางอาญา ควรกำหนด โทษจำคุกแก่ผู้ฝ่าฝืนและนำเรื่องโทษปรับมาใช้สำหรับสถานบริการเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทาง การแพทย์ด้วย บนพื้นฐานเหตุ ผลที่ ความก้าวหน้าทางการแพทย์ในการบำบัด รักษา ภาวะการมีบุตรยาก สามารถช่วยให้ผู้ที่มีภาวะการมี บุตรยากมีบุตรได้โดยการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ อันมีผลทำให้บทบัญญัติของ กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันในเรื่องความเป็นบิดา มารดาที่ชอบด้วย กฎหมายของเด็กที่เกิดจากเทคโนโลยี ช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ไม่สอดคล้องกับ ความสัมพันธ์ ในทางพันธุกรรม ดังนั้น เพื่อกำหนดสถานะ ความเป็นบิดามารดาที่ชอบด้วยกฎหมายของเด็กที่เกิดจาก เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ให้ เหมาะสม ตลอดจนควบคุมการศึกษา วิจัยทาง วิทยาศาสตร์ การแพทย์เกี่ยวกับตัวอ่อนและเทคโนโลยี ช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ให้มีกรอบการใช้ ในทางที่ไม่ ถูกต้องอีกด้วย จึงเป็นที่มา ของกรณีตัวอย่างที่นำมาศึกษาและวิเคราะห์และเสนอแนวทางการแก้ไขเพิ่มเติม

สารบัญ

	หน้า
- บทนำ	1
- คดีตัวอย่าง ของศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ	3
- กรอบความคิดเกี่ยวกับการกำหนดความเป็นบิดามารดา ของเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทาง การแพทย์	5
- บทสรุปและข้อเสนอแนะ	8
- แนวทางที่นำเสนอในการแก้ไขปัญหาการอุ้มบุญ	10
- ภาคผนวก	
- บรรณานุกรม	

กฎหมายอุ้มบุญ ในความเป็นบิดามารดาต่อบุตรที่ขอด้วยกฎหมาย

พล.ท.รศ.นพ.สุรเดช จารุจินดา

ผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษกองทัพบก

บทนำ

ปัญหาที่ศึกษา วิทยาการทางการแพทย์เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว เดิมปัญหาการมีบุตรยากเป็นปัญหาการมีบุตรยากเป็นปัญหาของคู่สมรสที่ต้องการมีบุตร ปัจจุบันเพื่อให้ได้ครอบครัวที่สมบูรณ์ ทางออกของคู่สมรส บางคู่จำเป็นต้องใช้กรรมวิธีช่วยการเจริญพันธุ์ หรือเทคโนโลยีช่วยเจริญพันธุ์ เทคโนโลยีดังกล่าว วิธีหนึ่งนั้นคือ การรับตั้งครรภ์แทน หรือ “อุ้มบุญ” ซึ่งกฎหมายแต่ละประเทศจะมีข้อบังคับไม่เหมือนกัน บางประเทศห้ามเด็ดขาดและถือว่าเป็นความผิดทางอาญา บางประเทศห้ามเฉพาะในเชิงพาณิชย์ ในส่วนของประเทศไทย เกิดปัญหาเช่นเดียวกับหลายๆ ประเทศ ทั้งในส่วนของจริยธรรมและข้อกฎหมาย ทางด้านแพทย์สภาก็ได้เล็งเห็นประเด็นที่อาจมีความเสี่ยงทางด้านจริยธรรมในระดับหนึ่ง เนื่องจากว่า ถ้ามีเทคโนโลยีใหม่ๆ แต่ไม่มีกติกาคควบคุม เป็นไปได้ว่า อาจจะมีการนำไปใช้ผิดวิธี การตั้งกติกากฎหมายอุ้มบุญก็ต้องเป็นกรณีที่มีเหตุผลทางการแพทย์จริงๆ ต้องไม่ทำเพื่อการค้าและไม่มีการจ่ายค่าตอบแทน และอยู่ในคลินิกหรือสถานพยาบาลที่ได้รับอนุญาตให้ทำด้วย เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเป็นการคุ้มครองคนไข้ที่จะเข้ามารับการรักษา

หากพูดถึง “ครอบครัว” ในความคิดของปวงชนคนไทยทั่วไป สิ่งแรกที่เข้าใจคือการใช้ชีวิตร่วมกันของชาย - หญิง ในฐานะสามี - ภรรยา และสิ่งที่จะมาเติมเต็มเพื่อให้เป็นครอบครัวที่สมบูรณ์ได้นั้น คือ บุตร หรือผู้ที่ทำหน้าที่สืบทอดเผ่าพงศ์วงศ์ตระกูลของตนต่อไปนั่นเอง แต่ด้วยข้อจำกัดทางสภาพร่างกายของคู่สมรสบางคู่นำไปสู่ภาวะการมีบุตรยาก หรือบางกรณีฝ่ายหญิงไม่อาจตั้งครรภ์ได้ อย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน “เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์”(Reproductive Technology) เป็นอีกหนทางหนึ่งที่ทำให้ครอบครัวที่ประสบภาวะดังกล่าวหาทางออกโดยการให้หญิงอื่นตั้งครรภ์แทน หรือที่เรียกว่า “อุ้มบุญ” ให้ ซึ่งทำได้หลายวิธี เช่น การที่แพทย์นำเชื้ออสุจิของสามีผสมกับไข่ของภรรยา (ผสมนอกมดลูก) จนเกิดเป็นตัวอ่อนแล้วนำตัวอ่อนไปฝากใส่ไว้ในครรภ์ของหญิงอีกคนหนึ่งซึ่งตกลงรับตั้งครรภ์ให้ เป็นต้น วิธีการเช่นนี้ดูจะเป็นทางออกที่ดีกับครอบครัวที่มีบุตรยาก แต่ความเป็นจริงในทางปฏิบัติอาจเกิดปัญหาตามมาอีกมากมาย

ประเด็นที่สำคัญ คือ สถานะทางกฎหมายของเด็กที่เกิดมาโดยวิธีการอุ้มบุญนั้น จะเป็นบุตรโดยขอด้วยกฎหมายของฝ่ายใด รวมทั้งจะบันทึกชื่อใครในฐานะบิดา มารดาของเด็กในสูติบัตร

ปัญหาดังกล่าว คณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาวินิจฉัยไว้ในบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่องเสร็จที่ ๒๐๙/๒๕๕๐ อันมีใจความโดยสรุปว่า การจะถือว่าผู้ใดเป็นบิดา มารดาของเด็กที่คลอดออกมานั้นต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕ คือ สภากงบุคคลย่อมเริ่มเมื่อคลอดและอยู่รอดเป็นทารก โดยให้ถือการคลอดตามสภาพความเป็นจริงในขณะที่ออกจากครรภ์มารดาเป็นสำคัญ ประกอบกับ มาตรา ๑๕๓๖ ก็ได้วางหลักว่าเด็กที่เกิดแต่หญิงขณะเป็นภริยาชายให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของชายผู้เป็นสามี ดังนั้น เด็กที่เกิดจากการให้หญิงอื่นตั้งครรภ์แทนหรืออุ้มบุญให้ หญิงผู้อุ้มบุญและได้คลอดเด็กนั้นออกมาจึงเป็นมารดาโดยชอบด้วยกฎหมายของเด็กนั้น ทั้งนี้หากหญิงผู้อุ้มบุญให้ดังกล่าวมีสามีโดยชอบด้วยกฎหมายอยู่แล้วในขณะเด็กเกิดชายผู้เป็นสามีของหญิงผู้อุ้มบุญ จึงต้องด้วยข้อสันนิษฐานว่าเป็นบิดาโดยชอบด้วยกฎหมายและกรณีเช่นนี้จะใช้ระบุเป็นรายการชื่อบิดาและมารดาที่นายทะเบียนผู้รับแจ้งจะลงในสูติบัตรของเด็กนั้นในเบื้องต้นด้วย ส่วนสามีภริยาเจ้าของเชื้ออสุจิและไข่ เมื่อฝ่ายหญิงเจ้าของไข่มิได้เป็นผู้ตั้งครรภ์จึงไม่อาจอ้างการเป็นมารดาโดยชอบด้วยกฎหมายได้ ส่วนชายเจ้าของเชื้ออสุจิมิได้เป็นสามีของหญิงผู้ตั้งครรภ์จึงไม่อาจอ้างว่าเป็นบิดาโดยชอบด้วยกฎหมายของเด็ก จะเป็นได้ก็แต่เพียงผู้รับบุตรบุญธรรมเท่านั้น เพื่อกำหนดสถานะความเป็นบิดามารดาที่ชอบด้วยกฎหมายของเด็กที่เกิดจาก เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ให้เหมาะสม ตลอดจนควบคุมการศึกษาวิจัยทาง วิทยาศาสตร์การแพทย์เกี่ยวกับตัวอ่อนมิให้นำไปใช้ในทางไม่ถูกต้อง จึงจำต้องออกกฎหมาย เกี่ยวกับการรับตั้งครรภ์แทนโดยเป็นมาตรการทางอาญาเพื่อป้องกันการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน

รัฐต้องสร้างกลไกให้ทั้งสองฝ่ายทราบถึงกฎหมายเกี่ยวกับการ ตั้งครรภ์แทนเพื่อกำหนดหน้าที่ สิทธิ และความรับผิดชอบของทั้งสองฝ่ายด้วย การรับตั้งครรภ์แทนอาจก่อให้เกิดข้อถกเถียงระหว่างผู้สนับสนุนและผู้คัดค้าน การสร้างความพอใจให้ทุกฝ่าย ขึ้นอยู่กับกฎหมายฉบับนั้นเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการบัญญัติมากน้อยเพียงใด

ดังนั้น เมื่อคู่สมรสมาขอใช้กรรมวิธีช่วยการเจริญพันธุ์มากขึ้นปัญหาดังกล่าวข้างต้นจึงมีมากขึ้นหลาย ฝ่ายที่เกี่ยวข้องจึงได้ยกร่างกฎหมายเพื่อผลักดันตราเป็นพระราชบัญญัติใช้บังคับคือร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ ซึ่งหากมีผลใช้บังคับจริงจะเป็นประโยชน์ในแง่ความรู้สึกถึงความเป็นพ่อ เป็นแม่ ที่จะได้เห็นใบ แจ้งเกิดของลูกระบุว่าพวกเขาเป็นพ่อและแม่ที่แท้จริง มิใช่เพียงพ่อแม่บุญธรรมเหมือนกฎหมาย จึงได้มีพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยี ช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ขึ้น

จากคดีตัวอย่าง ของศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ ความแพ่ง ที่ ๒๘๐๘/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๖๐ เรื่อง พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. ๒๕๕๘

โดยผู้ร้องเป็นคู่สามีภรรยาที่ชอบด้วยกฎหมาย อยู่กินเป็นสามีภรรยาตั้งแต่ ปี ๒๕๓๙ ถึง ๒๕๖๐ แต่ไม่สามารถมีบุตรสืบสกุลได้เนื่องจาก ผู้ร้องที่ ๒ มีปัญหาทางด้านมดลูก แพทย์จึงได้ให้ความช่วยเหลือโดยวิธีการผสมเทียม แต่ไม่ประสบผลสำเร็จ ต่อมาแพทย์ได้ทดลองให้ หลานสาวของผู้ร้องที่ ๒ ใส่ตัวอ่อนที่แช่แข็งใส่ในผนังมดลูกของหลานสาว ประสบผลสำเร็จในครั้งที่ ๒ จนกระทั่งคลอด และผู้ร้องทั้งสอง ให้การรับรองว่าเด็กที่เกิดมาเป็นบุตรของผู้ร้องทั้งสอง ซึ่งเกิดจากการตั้งครรภ์แทนของหลานสาวผู้ร้องที่ ๒ ผู้ร้องทั้งสองนำเด็กที่เกิดมาอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูที่บ้านของผู้ร้องทั้งสอง โดยความยินยอมของหลานสาวของผู้ร้องที่ ๒ และคู่สมรส แสดงออกต่อญาติพี่น้องและบุคคลทั่วไปว่า เด็กที่เกิดจากหลานสาวผู้ร้องที่ ๒ เป็นบุตรของผู้ร้องทั้งสอง แต่เจ้าหน้าที่ทะเบียนราษฎรไม่ดำเนินการให้ แจ้งว่าต้องมีคำสั่งศาลว่าเด็กที่เกิดจากหลานสาวผู้ร้องที่ ๒ เป็นบุตรของผู้ร้องทั้งสองเสียก่อน จึงจะดำเนินการให้ ขอให้มีการสั่งให้ผู้ร้องทั้งสองจดทะเบียนรับเด็กที่เกิดจากหลานสาวผู้ร้องที่ ๒ เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้ร้องทั้งสอง ศาลชั้นต้นประกาศนัดไต่สวนแล้ว ไม่มีผู้ใดคัดค้าน

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้ยกคำร้องขอของผู้ร้องทั้งสอง

ต่อมา ผู้ร้องทั้งสองอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวตรวจสำนวน ประชุมปรึกษาหารือแล้ว วินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องทั้งสองว่า สมควรพิพากษาให้ผู้ร้องทั้งสองเป็นบิดามารดาที่ชอบด้วยกฎหมายของเด็กที่เกิดมา โดยสืบจากข้อเท็จจริงที่ผู้ร้องทั้งสองนำสืบฟังเป็นยุติว่า ผู้ร้องทั้งสองเป็นสามีภรรยาที่ชอบด้วยกฎหมายจดทะเบียนสมรสตั้งแต่ ปี ๒๕๓๙ แต่ผู้ร้องที่ ๒ มีปัญหาทางด้านมดลูกแพทย์ช่วยให้การช่วยเหลือโดยใช้เทคโนโลยีช่วยแก้ปัญหาผู้มีบุตรยาก โดยการนำไข่และอสุจิออกมาใส่ในท่อนำไข่ทำให้เกิดการปฏิสนธิในมดลูกของ ผู้ร้องที่ ๒ แต่ไม่ประสบผลสำเร็จ แพทย์จึงได้ทดลองนำเด็กหลอดแก้ว ซึ่งเป็นวิธีทางเลือกที่ใช้รักษาภาวะผู้มีบุตรยาก แบบปฏิสนธิภายนอก ร่างกาย โดยให้ หลานสาวของผู้ร้องที่ ๒ มาทดลองตั้งครรภ์แทน โดยนำไข่ของผู้ร้องที่ ๒ และอสุจิของผู้ร้องที่ ๑ ไปผสมในภาชนะในห้องปฏิบัติการเมื่อเกิดการปฏิสนธิแล้วแพทย์จึงนำตัวอ่อนใส่เข้าไปในผนังมดลูกเพื่อให้มีการเจริญเติบโตเป็นทารกในครรภ์ ของหลานสาวผู้ร้องที่ ๒ จนประสบผลสำเร็จในครั้งที่ ๒ ผู้ร้องทั้งสองนำหลานสาวของผู้ร้องไปฝากครรภ์ที่หน่วยฝากครรภ์โรงพยาบาลศิริราชตามหนังสือส่งตัวศูนย์แพทย์อรุณอัมรินทร์และแบบเวชระเบียนผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลศิริราช ตลอดระยะเวลาการตั้งครรภ์ ผู้ร้องทั้งสองดูแลหลานสาวที่รับตั้งครรภ์แทนเป็นอย่างดีจนกระทั่งคลอดบุตร แต่เจ้าหน้าที่

ระบุในสูจิบัตรว่าหลานสาวผู้ร้องที่ ๒ เป็นมารดาเด็กที่เกิดมา เมื่อออกจากโรงพยาบาล ผู้ร้องทั้งสองได้นำเด็กที่เกิดจากหลานสาวผู้ร้องที่ ๒ มาอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูโดยความยินยอมของหลานสาวที่รับตั้งครรภ์แทน

ผู้ร้องทั้งสองมีความประสงค์ที่จะจดทะเบียนรับเด็กที่เกิดมาเป็นบุตรที่ชอบด้วยกฎหมาย โดยหลานสาวผู้ร้องที่ ๒ และคู่สมรสให้ความยินยอม แม้ก่อนจะให้มีการตั้งครรภ์แทนผู้ร้องทั้งสอง กับหลานสาวผู้ร้อง ๒ จะมีได้ทำข้อตกลงเป็นหนังสือไว้ก่อนตั้งครรภ์แทนครั้งนี้ตรงตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในมาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒ (๑) (ภาคผนวก) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. ๒๕๕๘ แล้ว ส่วนวิธีการและเงื่อนไข การขออนุญาตและการอนุญาตให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ ดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทนตามในมาตรา ๗ (๔) และมาตรา ๒๓ นั้น (ภาคผนวก) มุ่งหมายไปที่ผู้ให้บริการและผู้รับบริการที่เป็นประกอบวิชาชีพเวชกรรมว่าก่อนจะดำเนินการ ให้มีการตั้งครรภ์แทนต้องดำเนินการเช่นใด การที่ศูนย์แพทย์อรุณอมรินทร์ มิได้ขออนุญาตจากคณะกรรมการคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ เป็นความบกพร่องของศูนย์แพทย์อรุณอมรินทร์ หมวด ๒ ตาม มาตรา ๑๕ ซึ่งผู้ร้องทั้งสองไม่ทราบมาก่อน

ในกรณีตัวอย่างนี้ เพื่อคุ้มครองสิทธิของเด็กที่เกิดจากหลานสาวของผู้ร้องที่ ๒ ที่รับตั้งครรภ์แทนตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. ๒๕๕๘ และผู้ร้องทั้งสองแสดงให้เห็นว่าเป็นผู้อุปการะเลี้ยงดูเด็กที่เกิดมาในฐานะบุตรตลอดมา โดยที่หลานสาวของผู้ร้องและคู่สมรสของหลานสาว ไม่เคยคัดค้านและได้ทำหนังสือให้ความยินยอมไว้เป็นหลักฐาน ซึ่งผู้ร้องทั้งสองมีความสัมพันธ์ในทางพันธุกรรมกับเด็กที่เกิดมา เด็กที่เกิดมาจึงเป็นบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายของผู้ร้องทั้งสอง

ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ คำอุทธรณ์ของผู้ร้องทั้งสอง เห็นสมควรพิพากษากำหนดให้สถานะความเป็นบิดามารดาและบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายระหว่างผู้ร้องทั้งสองกับบุตรที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยีการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ.๒๕๕๘ โดยการให้หลานสาวผู้ร้องที่ ๒ รับตั้งครรภ์แทน

กรอบความคิดเกี่ยวกับการกำหนดความเป็นบิดามารดาของเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทาง การแพทย์ โดยมีข้อพิจารณาสำคัญ ๆ แบ่งออกเป็น 4 ประการ ดังต่อไปนี้

1) หลักความสัมพันธ์ทางชีวภาพ (Biological relation approach) หมายถึง การ กำหนดความเป็นมารดาตามข้อสันนิษฐานทางกฎหมาย หรือการกำหนดให้หญิงเป็นมารดาโดยการให้กำเนิด

2) หลักความสัมพันธ์ทางพันธุกรรม (Genetic-based approach) หมายถึง การกำหนด ความเป็นบิดามารดาตามความเป็นจริงทางสายเลือด โดยการกำหนดให้คู่สมรสเจ้าของเชื้อหรือไข่ที่แท้จริง เป็นบิดามารดาโดยชอบด้วยกฎหมาย ไม่ว่าจะตั้งครรภ์เอง หรือตั้งครรภ์แทนก็ดี

3) หลักการยึดเจตจำนง (Intent-based parenthood) หมายถึงการกำหนดความเป็นบิดามารดา โดยคำนึงถึงข้อตกลงกันเกี่ยวกับการตั้งครรภ์แทนเป็น สำคัญ โดยส่วนใหญ่ก็จะเกิดขึ้นจากความ ต้องการของ ฝ่ายคู่สมรสที่ต้องการมีบุตรตกลงกับคู่สมรสฝ่ายที่รับ ตั้งครรภ์แทน

4) หลักการยึดคำสั่งศาล (Parental order) หมายถึงการอาศัยคำสั่งศาลช่วยชี้ขาดว่าความ เป็นบิดามารดาของเด็กตามกฎหมายที่รองรับไว้นั้นเป็น อย่างไร รวมถึงการชี้ขาดว่าอำนาจปกครองเด็กนั้น ควร อยู่กับใครจึงจะเกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งอำนาจปกครอง เด็กนั้น ในประเด็นนี้พบว่า ในการร่างกฎหมายฉบับนี้ ควรได้มีการนำหลักการยึดความสัมพันธ์ทางพันธุกรรมมาใช้ โดยการบัญญัติให้คู่สมรสที่ ต้องการมีบุตรและปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดไว้นั้น มีความเป็นบิดามารดาโดยชอบด้วย กฎหมาย เพราะเป็นเจ้าของเลือดเนื้อเชื้อไขที่แท้จริงของเด็ก อีกทั้งยังก่อให้เกิดความสอดคล้องตามหลัก เจตจำนง หรือ ตามหลักคำสั่งศาล หากมีกฎหมายกำหนดสถานะทาง กฎหมายรองรับความชอบด้วย กฎหมายในความเป็นบิดา และมารดาของเด็กที่เกิดมา หรือรองรับการทำสัญญา ตั้งครรภ์แทนที่ชอบ ด้วยกฎหมายอีกด้วย เพื่อให้ศาลกล้า ที่จะบังคับใช้กฎหมาย บังคับใช้สัญญาตามเจตจำนง หรือกล้าที่จะ ใช้ดุลพินิจโดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของ เด็กที่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายรองรับไว้แล้ว

ส่วนประเด็นความเกี่ยวพันทางกฎหมาย ประการอื่นนั้น พบว่า เมื่อมีการรับรองความเป็นบิดามารดาโดยชอบด้วยกฎหมายกันแล้ว ก็ควรกำหนดให้มี การนำกฎหมายครอบครัวและมรดกมาใช้โดย อนุโลม เท่าที่ไม่ขัดกับกฎหมายฉบับนี้ ในทางกลับกัน หากเป็น กรณีที่มีการใช้เชื้ออสุจิหรือไข่ของผู้ บริจาค หรือใช้ตัวอ่อนของผู้บริจาค เห็นได้ว่า ผู้บริจาคไม่ได้ต้องการมี บุตรและเลี้ยงดูบุตร เพราะการมี เพียงเจตนาบริจาคให้คู่ สมรสผู้ที่ต้องการมีบุตรเท่านั้น เด็กที่เกิดมาจึงไม่ควรมี สิทธิและหน้าที่ตาม กฎหมายครอบครัวและมรดกกระหว่าง ผู้บริจาคกับเด็กที่เกิดมา จึงจำเป็นที่จะต้องมีกฎหมาย บัญญัติให้ ชายหรือหญิงที่บริจาคอสุจิหรือไข่ซึ่งนำมาใช้ ปฏิสนธิเป็นตัวอ่อนเพื่อการตั้งครรภ์ หรือผู้บริจาคตัวอ่อน และเด็กที่เกิดจากอสุจิไข่ หรือตัวอ่อนที่บริจาค ดังกล่าว ไม่มีสิทธิและหน้าที่ระหว่างกันตามประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยครอบครัวและมรดกไว้ ด้วย เพื่อป้องกันปัญหาวุ่นวายที่จะเกิดขึ้นแก่ เด็กใน อนาคต ด้วยเหตุผลที่ว่า เมื่อมีการบริจาคเซลล์สืบพันธุ์ ไปแล้ว ไม่ว่าจะ เป็นเชื้ออสุจิ ไข่ หรือตัว

อ่อน ซึ่งนำมาใช้ในการปฏิสนธิ ผู้บริจาคตัวอ่อน และเด็กที่เกิด จากอสุจิ ไข่ หรือตัวอ่อนที่บริจาค ดังกล่าว ก็ไม่สมควรจะมีสิทธิและหน้าที่ระหว่างกันตามประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ว่าด้วย ครอบครัวและมรดกอีกต่อไป ด้วย เหตุผลเพราะว่าการออกกฎหมายกำหนดจำกัดสิทธิ ระหว่างกันของผู้ที่บริจาคไปแล้ว ก็ไม่ควรที่จะให้มีความ เกี่ยวพันใด ๆ กันต่อไปอีก เพราะหากไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้ เช่นนี้ อาจจะทำให้เกิดการกล่าวอ้างหรือความ สับสนแก่เด็กต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุดก็ได้

มาตรการควบคุมและกำกับดูแลเทคโนโลยีช่วย การเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ ประเด็นนี้ ในทาง การศึกษา พบว่า สามารถกำหนดมาตรการควบคุมและ กำกับดูแลเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ 3 แนวทาง คือ

1. การจัดตั้งคณะกรรมการคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ (กคพ.) เนื่องจากกฎหมายฉบับนี้มีลักษณะเป็นกฎหมาย แม่บทจึงควรมีการยืดหยุ่นเกี่ยวกับการควบคุมเทคโนโลยี ช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ และกำกับนโยบาย เพื่อคุ้มครองเด็กที่เกิดโดย อาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญ พันธุ์ทางการแพทย์ ตลอดทั้งทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุน การศึกษาวิจัย ทางจริยธรรม กฎหมาย หรือวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ ดังนั้น การให้ความเห็นชอบต่อแพทยสภาในการออกประกาศเกี่ยวกับการให้บริการเทคโนโลยีช่วยการเจริญ พันธุ์ ทางแพทย์ และกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้ตัวอ่อนที่เหลือใช้จากการบำบัดรักษา ภาวะการมีบุตรยากของสามีภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายเพื่อการศึกษาวิจัย จึงเป็นสิ่งที่ควรนำมากำหนดไว้ เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทาง การแพทย์ (กคพ.) โดยให้กองการประกอบโรคศิลปะ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ทำหน้าที่สนับสนุน การดำเนินการของคณะกรรมการ ดังกล่าว

2. การกำหนดหลักเกณฑ์การให้บริการเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ ดังต่อไปนี้ ผู้ ประกอบวิชาชีพเวชกรรมซึ่งเป็นผู้ให้บริการ เกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ตาม พระราชบัญญัตินี้ ต้องมีคุณสมบัติและต้องปฏิบัติตาม มาตรฐานในการให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วย การ เจริญพันธุ์ทางการแพทย์ ตามที่แพทยสภาโดยความ เห็นชอบของคณะกรรมการประกาศกำหนด ก่อนให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ ผู้ให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วย การเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ จะต้องจัดให้มีการตรวจและประเมินความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจ และ สภาพแวดล้อมของผู้ขอรับบริการและของผู้บริจาคอสุจิ หรือไข่ที่จะนำมาใช้ดำเนินการ รวมทั้งการ ป้องกันโรคที่ อาจมีผลกระทบต่อเด็กที่จะเกิดมาด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่แพทย สภาโดยความ เห็นชอบของคณะกรรมการประกาศกำหนด การสร้าง เก็บรักษา ใช้ประโยชน์จากตัวอ่อน หรือทำ ให้สิ้นสภาพการเป็นตัวอ่อน ต้องดำเนินการตาม หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่แพทยสภา โดยความ เห็นชอบของคณะกรรมการประกาศกำหนด แต่จะกำหนดให้เก็บรักษา หรือใช้ประโยชน์จาก ตัวอ่อนที่มีอายุเกินกว่าสิบสี่วันนับแต่วันปฏิสนธิไม่ได้ ทั้งนี้ อายุของตัวอ่อนไม่นับรวมระยะเวลาในการ แข็งตัวอ่อน ในการให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ผู้ให้บริการเกี่ยวกับ

เทคโนโลยีช่วย การเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ อาจทำการตรวจ วินิจฉัยโรคทางพันธุกรรมในตัวอ่อนที่อาจเกิดขึ้นได้ตาม ความจำเป็นและสมควร ทั้งนี้ ต้องไม่เป็นการกระทำใน ลักษณะที่อาจทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นการเลือกเพศ การตรวจวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่แพทยสภาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศกำหนด ในการให้บริการเกี่ยวกับการผสมเทียม ต้องกระทำต่อหญิงที่มีสามีที่ชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น และการผสมเทียมโดยไข่อสุจิของผู้บริจาค จะต้องได้รับความยินยอม เป็นหนังสือจากสามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายที่ ประสงค์ให้มีการผสมเทียม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่แพทยสภาโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการประกาศกำหนด

3. การกำหนดมาตรการควบคุมเทคโนโลยีช่วย การเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ ดังต่อไปนี้ ห้ามมิให้ ผู้ใดซึ่งมิใช่ผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรมให้บริการเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ รวมทั้งรับฝาก รับบริจาค ใช้ประโยชน์จากอสุจิ ไข่ หรือ ตัวอ่อน หรือทำให้สิ้นสภาพการเป็นตัวอ่อน ห้ามมิให้ผู้ใดสร้างตัวอ่อนเพื่อใช้ในกิจการใด ๆ เว้น แต่เพื่อใช้ในการบำบัดรักษาภาวะการมีบุตรยากของสามี และภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรมที่ประสงค์จะใช้ตัวอ่อนที่เหลือใช้จากการบำบัดรักษาภาวะการมีบุตรยากของสามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายเพื่อการศึกษาวิจัยต้อง ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการฯโดยหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไป ตามที่ คณะกรรมการประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา และการศึกษาวิจัยตัวอ่อนที่มีอายุเกินกว่าสิบสี่วัน นับแต่วันปฏิสนธิจะกระทำมิได้ ทั้งนี้ อายุของตัวอ่อน ไม่นับรวมระยะเวลาในการแช่แข็งตัวอ่อน ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการใด ๆ เพื่อมุ่งหมายให้เกิด มนุษย์โดยวิธีการอื่นนอกจากการปฏิสนธิระหว่างอสุจิกับ ไข่ ห้ามมิให้ผู้ใดนำอสุจิ ไข่ ตัวอ่อน หรือส่วนหนึ่งส่วนใด ของเซลล์ดังกล่าวใส่เข้าไปในร่างกายของสัตว์ หรือนำเซลล์สืบพันธุ์ของสัตว์ เซลล์ที่เกิดจากการปฏิสนธิ ระหว่างเซลล์สืบพันธุ์ของสัตว์ หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของ เซลล์ดังกล่าวใส่เข้าไปในร่างกายของมนุษย์ ห้ามมิให้ผู้ใดสร้าง เก็บรักษา ขยาย นำเข้า ส่งออก หรือใช้ประโยชน์ ซึ่งตัวอ่อนที่มีสารพันธุกรรมของมนุษย์ มากกว่าสองคนขึ้นไป หรือตัวอ่อนที่มี เซลล์หรือ ส่วนประกอบของเซลล์มนุษย์กับสิ่งมีชีวิตสายพันธุ์อื่น รวมกันอยู่

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่า ควรที่จะได้ มีการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นโดยมีข้อเสนอแนะแนวทางการบัญญัติ และแก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นที่สำคัญแบ่งออกเป็น มาตรการทางกฎหมาย 4 ประการดังต่อไปนี้

1) แนวทางการการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรการทางกฎหมายมหาชน ควรที่จะมีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมให้ครอบคลุมรอบคอบและชัดเจนใน ประเด็นสำคัญ 4 กรณี ดังต่อไปนี้

1.1 ควรแก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติทางด้านผู้ให้บริการ โดยจัดให้มีตัวแทนหรือองค์กรตัวกลางที่เรียกว่า “ผู้จัดให้มีการตั้งครรภ์แทน” ที่ไม่หวังผลประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ สามารถเข้ามาทำหน้าที่เป็นสื่อกลางการ ดำเนินการต่าง ๆ ที่กฎหมายฉบับนี้ห้ามไว้ ไม่ว่าจะเป็น การประชาสัมพันธ์ การโฆษณา หรือดำเนินการเป็น ตัวกลางแทนในเรื่องต่าง ๆ โดยมีการบัญญัติรองรับการ จัดตั้ง “องค์กรผู้จัดให้มีการตั้งครรภ์แทน” ไว้ในร่าง พระราชบัญญัติฉบับนี้ด้วย

1.2 ควรแก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติทางด้าน ผู้รับบริการ โดยระบุคุณสมบัติเหล่านี้ให้ชัดเจนไว้ในกฎหมายฉบับนี้ ได้แก่ เรื่องอายุ ควรกำหนดอายุขั้นต่ำและขั้นสูงไว้ ด้วย เพื่อลดความเสี่ยงและความสามารถในการตั้งครรภ์ ตลอดทั้งเป็นการคุ้มครองสุขภาพความสมบูรณ์แข็งแรงของเด็กที่จะเกิดมาอีกด้วย โดยทางด้านของหญิงผู้รับตั้งครรภ์แทนควรที่จะกำหนดอายุขั้นต่ำ 25 ปี และขั้น สูงไม่เกิน 35 ปี เพราะยังเป็นช่วงเจริญพันธุ์ที่มีความรับผิดชอบและต้องประกอบด้วยคุณสมบัติที่ต้องเคยมีบุตรมาก่อนด้วย ส่วนช่วงอายุทางด้านของคู่สมรสที่ต้องการมีบุตรนั้น ก็ควรกำหนดอายุขั้นต่ำ 25 ปี และขั้นสูงไม่เกิน 45 ปีด้วยเหตุผลที่จะต้องคำนึงถึงความรับผิดชอบ เลี้ยงดูอุปการะประกอบกับการเจริญเติบโตของเด็กเป็นผู้ใหญ่ที่สามารถพึ่งตนเองได้ด้วย เรื่องสัญชาติควรกำหนดให้บุคคลที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็น คู่สมรสที่ต้องการมีบุตร หรือหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนนั้น ต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยเท่านั้น ด้วยเหตุผลที่ต้องการป้องกันการลักลอบรับจ้างตั้งครรภ์ โดยใช้ประเทศไทยเป็นสถานที่รับตั้งครรภ์แทน และยังเป็น การ ป้องกันไม่ให้มีการใช้คนต่างชาติเข้ามารับจ้างตั้งครรภ์ แทนกันได้ด้วย เพราะหากไม่ได้กำหนดในเรื่องการมี สัญชาติไทยเอาไว้ อาจทำให้ชาวต่างชาติในหลาย ประเทศที่ยังไม่มีกฎหมายรองรับเกี่ยวกับเรื่องนี้นิยมเข้า มาจัดให้มีการตั้งครรภ์แทนในประเทศไทยก็ได้ เรื่องความสามารถของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ควรที่จะได้มีการกำหนดห้ามไว้ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ อย่างชัดเจน ได้แก่ ความเป็นบุคคลล้มละลาย ความ เป็นผู้

พิการของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน ความเป็นผู้ วิกลจริต คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

- 1.3 ควรกำหนดการคุ้มครองสิทธิของเด็กที่จะรับรู้ความจริง และกำหนดหน้าที่ในการรักษาความลับ ของบุคคลที่เกี่ยวข้องไว้ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ด้วย
- 1.4 ควรกำหนดการคุ้มครองสิทธิของเด็กให้ ได้รับโอกาสการได้รับน้ำนมจากหญิงผู้รับตั้งครรภ์แทน ด้วย เพราะเป็นสิทธิตามปรัชญากฎหมายธรรมชาติที่ ควรได้รับการคุ้มครองไว้ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ด้วย เช่นกัน

2) แนวทางการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรการทาง กฎหมายเอกชน ควรได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมในเรื่องสำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

2.1 ควรที่จะได้มีการบังคับแบบให้ทำสัญญา ตั้งครรภ์แทน และควรกำหนดห้ามมิให้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญ หรือบอกเลิกสัญญาใด ๆ ที่ ส่งผลกระทบต่อเด็กที่จะเกิดมาไว้ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เว้นแต่จะมีเหตุจำเป็นเพื่อสุขภาพร่างกายของ หญิงนั้นจริง ๆ หรือเปลี่ยนแปลงได้โดยคำสั่งศาลเท่านั้น

2.2 เมื่อมีการคุ้มครองความเป็นบิดามารดา ทางพันธุกรรมแล้ว ควรที่จะได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม โดยตัดความสัมพันธ์ทางชีวภาพกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะในกรณีที่มีการตั้งครรภ์แทน เพื่อป้องกันความสับสนซ้ำซ้อนอันไม่เป็นคุณสำหรับเด็กที่จะเกิดมา

2.3 แนวทางการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรการ ควบคุมทางกฎหมาย ควรได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมในเรื่อง สำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

2.3.1) ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมเงื่อนไขการควบคุม สถานบริการทางการแพทย์เพิ่มเติมใน 2 กรณี ดังต่อไปนี้

กรณีแรก กฎหมายควรกำหนดให้แพทย์สภามีหน้าที่ ในการรายงานชื่อสถานบริการทางการแพทย์ที่ได้รับ อนุญาตให้ทำการรักษา โดยใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญ พันธุ์ทางการแพทย์ตลอดจน ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการรักษา หรือให้บริการตามประกาศหรือคำสั่งโดยอาศัยอำนาจ ตามกฎหมายฉบับนี้

กรณีที่สอง กฎหมายควรกำหนดให้สถานบริการทาง การแพทย์มีหน้าที่ในการรายงานข้อมูลเกี่ยวกับผู้บริจาค ไข่ อสุจิ หรือตัวอ่อน และข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กที่ถือกำเนิดจากการใช้เทคโนโลยีช่วย การเจริญพันธุ์ทางการแพทย์เพื่อให้ข้อมูลทั้งหมดถูกเก็บอยู่ในฐานข้อมูลเดียวกัน อันจะช่วยอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้สิทธิตามกฎหมายในการขอทราบข้อมูลต่อไป

2.3.2) ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมเงื่อนไขการควบคุมการตั้งครุฑแทน โดยห้ามมิให้ทำให้กับชาวต่างชาติโดยเด็ดขาด หรือห้ามมิให้หญิงที่รับตั้งครุฑแทนเป็นชาวต่างชาติเท่ากับกฎหมายฉบับนี้ รับรองการตั้งครุฑแทนให้กระทำได้เฉพาะคู่สมรสที่ต้องการมีบุตร และหญิงที่รับตั้งครุฑแทนที่เป็นผู้มีสัญชาติไทยเท่านั้น

3) แนวทางการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรการบังคับ ทางกฎหมาย ควรได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมในเรื่องสำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

3.1) มาตรการบังคับทางแพ่งนั้น ควรที่จะได้นำเรื่องการอุปการะเลี้ยงดูจนกว่าจะบรรลุนิติภาวะ มาใช้กับผู้ปฏิบัติผิดสัญญาตั้งครุฑแทน

3.2) มาตรการบังคับทางอาญานั้น ควรที่จะได้มีการเพิ่มโทษจำคุก และนำเรื่องโทษปรับ สำหรับ

สถานบริการที่ฝ่าฝืนมาใช้กับร่างพระราชบัญญัติ ฉบับนี้ด้วย การกำหนดบทลงโทษทางอาญา สำหรับผู้ที่ฝ่าฝืน ข้อห้ามการให้บริการเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ การตั้งครุฑเพื่อประโยชน์ทางการค้า ผู้กระทำเป็นคนกลาง นายหน้า หรือผู้โฆษณาไขขาว เกี่ยวกับการตั้งครุฑแทน และให้มีการกำหนดบทลงโทษ ทางจริยธรรม โดยการเพิกถอนใบผู้ประกอบวิชาชีพเวช กรรมที่ไม่ปฏิบัติตามประกาศของแพทยสภาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัย เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

แนวทางที่นำเสนอในการแก้ไขปัญหาการอุ้มบุญ

รัฐจำเป็นต้องออกกฎหมายที่เกี่ยวกับการรับตั้งครุฑแทนโดยเป็นมาตรการทางอาญาเพื่อป้องกันการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบและเพื่อคุ้มครองหญิงที่รับตั้งครุฑแทนและหากรัฐยังคงเลือกไม่ใช้มาตรการทางอาญาในการควบคุมการรับตั้งครุฑแทนหรือเลือกใช้บังคับเฉพาะในเชิงพาณิชย์ รัฐก็ควรมีมาตรการเสริมอย่างอื่นเพื่อควบคุมไม่ให้มีการแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ เช่น กำหนดกระบวนการในการคัดเลือกบุคคลที่ต้องการมีบุตรด้วยการรับตั้งครุฑแทน อาทิ อายุ ภูมิภาค สถานภาพ การสมรส เป็นต้น นอกจากนี้ รัฐต้องสร้างกลไกให้ ทั้งสองฝ่ายทราบถึงกฎหมายของการตั้งครุฑแทนเพื่อกำหนดหน้าที่ สิทธิและความรับผิดชอบของทั้งสองฝ่ายด้วย

บรรณานุกรม

กมลลา เทพวงศ์. (2556). การคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ (อุ้มบุญ) ผลงาน ส่วนหนึ่งของการอบรมหลักสูตร ผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น. รุ่นที่ 11 สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่าย ตุลาการศาลยุติธรรม. สำนักงานศาลยุติธรรม.

ข่าวไทยรัฐออนไลน์. **แคะรอยธุรกิจอุ้มบุญหรืออุ้มบาป**. ลงวันที่ 28 กรกฎาคม 2557, สืบค้นเมื่อ 26 เมษายน 2561 ,<http://www.thairath.co.th/content/439522>.

ยศศักดิ์ โกไศยกานนท์.(2557) **มาตรการคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์** วารสารเกษมบัณฑิต ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2557 <https://www.tci-thaijo.org/index.php/jkbu/article/download/25235/21474>

ข่าวไทยรัฐออนไลน์. [Online]. (2557) **อัยการชี้อุ้มบุญไม่ผิดกฎหมายข้อหาค้ำมนุษย์**. ลงวันที่ 26 กรกฎาคม 2557. สืบค้นเมื่อ 26 เมษายน 2561 <http://www.thairath.co.th/content/438998>.

หนังสือพิมพ์ ไทยโพสต์, (2558,30 กรกฎาคม) **กฎหมายอุ้มบุญมีผล 30 ก.ค.** สืบค้นเมื่อ 26 เมษายน 2561, เข้าถึงได้จาก www.thaipost.net/

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. 2558

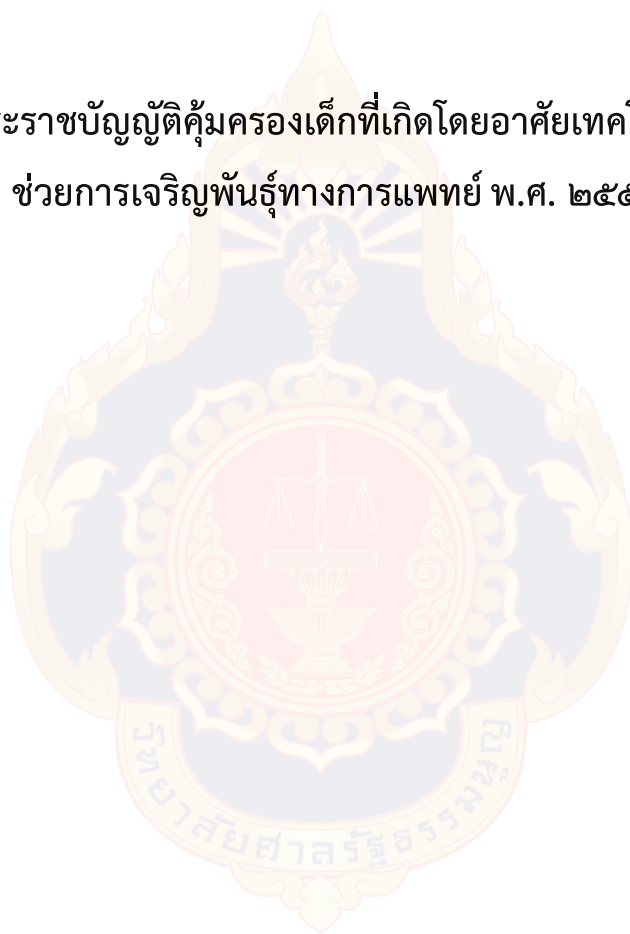
(1 พฤษภาคม 2558) ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 132/ตอนที่ 38 ก หน้า1-12 สืบค้น 10 เมษายน 2561 ,เข้าถึงได้จาก www.jvnc.coj.go.th/doc/data/jvnc/jvnc_1492483857.PDF

วรากรณ์ สามโกเศศ ,(12 สิงหาคม 2557) . **รู้จักตัว “อุ้มบุญ” ในโลก** . สืบค้นเมื่อ 26 เมษายน 2561 ,จาก [http:// www.bangkokbiznews.com](http://www.bangkokbiznews.com)

สถาบันพระปกเกล้า. **รายงานสรุปและวิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยี ช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ..... (2558)** . สืบค้นเมื่อ 26 เมษายน 2561, จาก [www. Kpi2.kpi.ac.th](http://www.Kpi2.kpi.ac.th)

ภาคผนวก

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยี
ช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. ๒๕๕๘

พระราชบัญญัติ

คุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๘
เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์
ทางการแพทย์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยี
ช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“อสุจิ” หมายความว่า เซลล์สืบพันธุ์ของเพศชาย

“ไข่” หมายความว่า เซลล์สืบพันธุ์ของเพศหญิง

“เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์” หมายความว่า กรรมวิธีใด ๆ ทางวิทยาศาสตร์
การแพทย์ที่นำอสุจิและไข่ออกจากร่างกายมนุษย์ เพื่อให้เกิดการตั้งครรภ์โดยไม่เป็นไปตามธรรมชาติ
รวมทั้งการผสมเทียม

“การผสมเทียม” หมายความว่า การนำอสุจิเข้าไปในอวัยวะสืบพันธุ์ของหญิงเพื่อให้หญิงนั้นตั้งครรภ์ โดยไม่มีการร่วมประเวณี

“การตั้งครรภ์แทน” หมายความว่า การตั้งครรภ์โดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ โดยหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนมีข้อตกลงเป็นหนังสือไว้กับสามีและภรรยาที่ขอด้วยกฎหมาย ก่อนตั้งครรภ์ว่าจะให้ทารกในครรภ์เป็นบุตรของสามีและภรรยาที่ขอด้วยกฎหมายนั้น

“ตัวอ่อน” หมายความว่า อสุจิและไข่ของมนุษย์ซึ่งรวมกันจนเกิดการปฏิสนธิไปจนถึงแปดสัปดาห์

“ทารก” หมายความว่า ตัวอ่อนของมนุษย์ที่มีอายุเกินกว่าแปดสัปดาห์ ไม่ว่าจะอยู่ในหรือนอกมดลูกของมนุษย์

“ขาย” หมายความว่า จำหน่าย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน หรือให้ เพื่อประโยชน์ในทางการค้า หรือประโยชน์อื่นใดที่สมควรได้สำหรับตนเองหรือผู้อื่น และให้หมายความรวมถึงการเสนอขายด้วย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้ศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีเยาวชนและครอบครัวตามกฎหมายว่าด้วยศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามพระราชบัญญัตินี้ เฉพาะคดีที่เกี่ยวกับความเป็นบิดามารดาของผู้ที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวงนั้น

ประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์” หรือเรียกโดยย่อว่า “กคทพ.” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานกรรมการ นายแพทย์สภา เป็นรองประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้แทนกรมอนามัย ผู้แทนคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ ประธานราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย ประธานราชวิทยาลัยจิตแพทย์แห่งประเทศไทย ประธานราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหกคน

ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์แต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ ด้านกฎหมาย สิทธิสตรี และสิทธิเด็ก ด้านละหนึ่งคน และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ ด้านเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ เวชพันธุศาสตร์ และการวิจัย ด้านละหนึ่งคน เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพแต่งตั้งข้าราชการของกรมสนับสนุนบริการสุขภาพจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ มาตรา ๗ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการกำหนดนโยบายคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

(๒) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

(๓) เสนอความเห็นหรือให้คำแนะนำต่อรัฐมนตรีในการออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาตและการอนุญาตเกี่ยวกับการดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทนตามมาตรา ๒๓

(๕) พิจารณาอนุญาตเกี่ยวกับการดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทนตามมาตรา ๒๓

(๖) ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาตและการอนุญาตเกี่ยวกับการใช้ตัวอ่อนที่เหลือใช้จากการบำบัดรักษาภาวะการมีบุตรยากของสามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมาย เพื่อการศึกษาวิจัยตามมาตรา ๓๗

(๗) พิจารณาอนุญาตเกี่ยวกับการใช้ตัวอ่อนที่เหลือใช้จากการบำบัดรักษาภาวะการมีบุตรยากของสามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายเพื่อการศึกษาวิจัยตามมาตรา ๓๗

(๘) ให้ความเห็นชอบในการออกประกาศของแพทยสภาเกี่ยวกับการให้บริการเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยประกาศของแพทยสภาดังกล่าวให้ใช้บังคับได้ ต่อเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๙) ควบคุม ตรวจสอบ หรือกำกับดูแลการให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๐) ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัยทางจริยธรรม กฎหมาย หรือวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

(๑๑) จัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามพระราชบัญญัตินี้เสนอต่อรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละครั้ง

(๑๒) ปฏิบัติการอื่นตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข แล้วแต่กรณี ให้ออก เนื่องจากมีความประพฤติไม่เหมาะสมตามข้อเสนอของคณะกรรมการ ทั้งนี้ มติของคณะกรรมการที่ให้ออกต้องไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข แล้วแต่กรณี แต่งตั้งผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ ด้านเดียวกันให้ดำรงตำแหน่งแทน และให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างนั้น อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว แต่ถ้าวาระการดำรงตำแหน่งเหลืออยู่น้อยกว่าเก้าสิบวันจะไม่ดำเนินการให้มีผู้ดำรงตำแหน่งแทนก็ได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๑๑ เมื่อกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ภายในเก้าสิบวัน ในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่

มาตรา ๑๒ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม สำหรับการประชุมในคราวนั้น

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมถ้ามิได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๓ คณะกรรมการจะแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาและเสนอความเห็นในเรื่องหนึ่งเรื่องใดหรือปฏิบัติกรอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้

การประชุมคณะกรรมการให้นำมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๔ ให้กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข ทำหน้าที่สนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ปฏิบัติงานธุรการทั่วไปของคณะกรรมการ
- (๒) ประสานงานและร่วมมือกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ
- (๓) ดำเนินการจัดทำทะเบียนหน่วยงานหรือองค์กรที่ดำเนินงานเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์และทะเบียนผู้ให้บริการ
- (๔) ดำเนินการรวบรวมข้อมูลและผลการวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์
- (๕) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

หมวด ๒

การให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

มาตรา ๑๕ ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมซึ่งเป็นผู้ให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามและต้องปฏิบัติตามมาตรฐานในการให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ ทั้งนี้ ตามที่แพทยสภาประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๖ ก่อนให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ ผู้ให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์จะต้องจัดให้มีการตรวจและประเมินความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจ และสภาพแวดล้อมของผู้ให้บริการ หญิงที่รับตั้งครรภ์แทน และผู้บริจาคอสุจิหรือไข่ที่จะนำมาใช้ดำเนินการ รวมทั้งการป้องกันโรคที่อาจมีผลกระทบต่อเด็กที่จะเกิดมาด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่แพทยสภาประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๗ การสร้าง การเก็บรักษา การใช้ประโยชน์จากตัวอ่อน หรือการทำให้สิ้นสภาพของตัวอ่อน ต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่แพทยสภาประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ แต่จะกำหนดให้เก็บรักษาหรือใช้ประโยชน์จากตัวอ่อนที่มีอายุเกินกว่าสิบสี่วันนับแต่วันปฏิสนธิไม่ได้ ทั้งนี้ อายุของตัวอ่อนไม่นับรวมระยะเวลาในการแช่แข็งตัวอ่อน

มาตรา ๑๘ ในการให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ ผู้ให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ อาจทำการตรวจวินิจฉัยโรคทางพันธุกรรมในตัวอ่อนที่อาจเกิดขึ้นได้ตามความจำเป็นและสมควร ทั้งนี้ ต้องไม่เป็นการกระทำในลักษณะที่อาจทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นการเลือกเพศ

การตรวจวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่แพทยสภาประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๖ การผสมเทียมต้องกระทำต่อหญิงที่มีสามีที่ชอบด้วยกฎหมายและเป็นไปตามมาตรฐานการให้บริการเกี่ยวกับการผสมเทียมที่แพทยสภาประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๐ การผสมเทียมโดยใช้สpermของผู้บริจาคต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากสามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายที่ประสงค์ให้มีการผสมเทียม

การให้ความยินยอมตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่แพทยสภาประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

หมวด ๓

การตั้งครรภ์แทน

มาตรา ๒๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๘ การดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทนอย่างน้อยต้องเป็นไปตามเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) สามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งภริยาไม่อาจตั้งครรภ์ได้ที่ประสงค์จะมีบุตรโดยให้หญิงอื่นตั้งครรภ์แทน ต้องมีสัญชาติไทย ในกรณีที่สามีหรือภริยามีได้มีสัญชาติไทย ต้องจดทะเบียนสมรสมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี

(๒) หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนต้องมีใบบุพการีหรือผู้สืบสันดานของสามีหรือภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายตาม (๑)

(๓) หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนต้องเป็นญาติสายโลหิตของสามีหรือภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายตาม (๑) ในกรณีที่ไม่มีญาติสายโลหิตของสามีหรือภริยาที่ชอบด้วยกฎหมาย ให้หญิงอื่นรับตั้งครรภ์แทนได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

(๔) หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนต้องเป็นหญิงที่เคยมีบุตรมาก่อนแล้วเท่านั้น ถ้าหญิงนั้นมีสามีที่ชอบด้วยกฎหมายหรือชายที่อยู่กินฉันสามีภริยา จะต้องได้รับความยินยอมจากสามีที่ชอบด้วยกฎหมายหรือชายดังกล่าวด้วย

มาตรา ๒๒ การดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทนตามพระราชบัญญัตินี้ให้กระทำได้สองวิธีดังต่อไปนี้

(๑) ใช้ตัวอ่อนที่เกิดจากอสุจิของสามีและไข่ของภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายที่ประสงค์จะให้มีการตั้งครรภ์แทน

(๒) ใช้ตัวอ่อนที่เกิดจากอสุจิของสามีหรือไข่ของภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายที่ประสงค์จะให้มีการตั้งครรภ์แทนกับไข่หรืออสุจิของผู้อื่น ทั้งนี้ ห้ามใช้ไข่ของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน

มาตรา ๒๓ ผู้ให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์จะดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทนตามพระราชบัญญัตินี้ให้แก่สามีและภริยาตามมาตรา ๒๑ (๑) รายใดได้ ต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการให้ดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทนให้แก่สามีและภริยารายนั้น

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๔ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทนเพื่อประโยชน์ทางการค้า

มาตรา ๒๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยคำแนะนำของคณะกรรมการประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับข้อตกลงการตั้งครรภ์แทนและค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาสุขภาพของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนในขณะตั้งครรภ์ การยุติการตั้งครรภ์แทนการคลอด และหลังคลอด รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการดูแลสุขภาพของเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทน หลังคลอดเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

มาตรา ๒๖ การยุติการตั้งครรภ์แทนต้องกระทำโดยผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมและได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากสามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายที่ประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทนและหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนนั้น เว้นแต่ในกรณีหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนไม่ยินยอมให้ถือว่าข้อตกลงการตั้งครรภ์แทนตามมาตรา ๒๕ เป็นอันยุติลง และหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนนั้นไม่ต้องชดใช้ค่าใช้จ่ายตามข้อตกลงดังกล่าว

การยุติการตั้งครรภ์แทนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่แพทยสภาประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๗ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการเป็นคนกลางหรือนายหน้า โดยเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด เพื่อเป็นการตอบแทนในการจัดการหรือชี้ช่องให้มีการรับตั้งครรภ์แทน

มาตรา ๒๘ ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาหรือไขข่าวให้แพร่หลายด้วยประการใด ๆ เกี่ยวกับการตั้งครรภ์แทนว่ามีหญิงที่ประสงค์จะเป็นผู้รับตั้งครรภ์แทนผู้อื่น หรือมีบุคคลที่ประสงค์จะให้หญิงอื่นเป็นผู้รับตั้งครรภ์แทน ไม่ว่าจะได้กระทำเพื่อประโยชน์ทางการค้าหรือไม่ก็ตาม

หมวด ๔

ความเป็นบิดาและมารดาของเด็กและการคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยี

ช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

มาตรา ๒๙ เด็กที่เกิดจากอสุจิ ไข่ หรือตัวอ่อนของผู้บริจาค แล้วแต่กรณี โดยใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะกระทำโดยการให้ภริยาที่ชอบด้วยกฎหมาย

ของสามีซึ่งประสงค์จะมีบุตรเป็นผู้ตั้งครรภ์ หรือให้มีการตั้งครรภ์แทนโดยหญิงอื่น ให้เด็กนั้นเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของสามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งประสงค์จะมีบุตร แม้ว่าสามีหรือภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งประสงค์จะมีบุตรถึงแก่ความตายก่อนเด็กเกิด

ชายหรือหญิงที่บริจาคอสุจิหรือไข่ซึ่งนำมาใช้ปฏิสนธิเป็นตัวอ่อนเพื่อการตั้งครรภ์หรือผู้บริจาคตัวอ่อนและเด็กที่เกิดจากอสุจิ ไข่ หรือตัวอ่อนที่บริจาคดังกล่าว ไม่มีสิทธิและหน้าที่ระหว่างกันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยครอบครัวและมรดก

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่สามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทนถึงแก่ความตายก่อนเด็กเกิด ให้หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนเป็นผู้ปกครองเด็กนั้นจนกว่าจะมีการตั้งผู้ปกครองขึ้นใหม่ ทั้งนี้ ให้หญิงที่รับตั้งครรภ์แทน พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก ผู้มีส่วนได้เสียหรือพนักงานอัยการมีอำนาจร้องขอต่อศาลให้ตั้งผู้ปกครองได้ และในการตั้งผู้ปกครองดังกล่าวให้ศาลคำนึงถึงความเหมาะสมและประโยชน์ของเด็กนั้นเป็นสำคัญ

มาตรา ๓๑ เมื่อหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนจะไปฝากครรภ์หรือไปคลอดบุตรยังสถานพยาบาลใดให้นำข้อตกลงตามมาตรา ๒๕ ไปแสดงต่อแพทย์ผู้รับฝากครรภ์หรือผู้ที่จะทำคลอด ณ สถานพยาบาลแห่งนั้นเพื่อเป็นหลักฐานในการออกหนังสือรับรองการเกิดและการแจ้งการเกิดของเด็กต่อไป

มาตรา ๓๒ ให้สามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทนมีหน้าที่แจ้งการเกิดของเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทนต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

ในกรณีที่สามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทนถึงแก่ความตายก่อนเด็กเกิด ไม่อยู่ในประเทศไทย หรือไม่ปรากฏตัวภายหลังจากการคลอดเด็กนั้น ให้หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนมีหน้าที่แจ้งการเกิดของเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทนดังกล่าว

การแจ้งการเกิดของเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางประกาศกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

มาตรา ๓๓ ห้ามมิให้สามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมาย หรือสามีหรือภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งประสงค์จะมีบุตรโดยการตั้งครรภ์แทนปฏิเสธการรับเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทนดังกล่าว

มาตรา ๓๔ ให้นำบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยครอบครัวและมรดกมาใช้บังคับโดยอนุโลม เพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๕

การควบคุมการดำเนินการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

มาตรา ๓๕ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งมิใช่ผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรมให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ รวมทั้งรับฝาก รับบริจาค ใช้ประโยชน์จากอสุจิ ไข่ หรือตัวอ่อน หรือทำให้สั่นสภาพของตัวอ่อน

มาตรา ๓๖ ห้ามมิให้ผู้ใดสร้างตัวอ่อนเพื่อใช้ในกิจการใด ๆ เว้นแต่เพื่อใช้ในการบำบัดรักษาภาวะการมีบุตรยากของสามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมาย

มาตรา ๓๗ ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมที่ประสงค์จะใช้ตัวอ่อนที่เหลือใช้จากการบำบัดรักษาภาวะการมีบุตรยากของสามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายเพื่อการศึกษาวิจัยต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

การศึกษาวิจัยตัวอ่อนที่มีอายุเกินกว่าสิบสี่วันนับแต่วันปฏิสนธิจะกระทำมิได้ ทั้งนี้ อายุของตัวอ่อนไม่นับรวมระยะเวลาในการแช่แข็งตัวอ่อน

มาตรา ๓๘ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการใด ๆ เพื่อมุ่งหมายให้เกิดมนุษย์โดยวิธีการอื่นนอกจากการปฏิสนธิระหว่างอสุจิกับไข่

มาตรา ๓๙ ห้ามมิให้ผู้ใดนำอสุจิ ไข่ ตัวอ่อน หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของเซลล์ดังกล่าวใส่เข้าไปในร่างกายของสัตว์ หรือนำเซลล์สืบพันธุ์ของสัตว์ เซลล์ที่เกิดจากการปฏิสนธิระหว่างเซลล์สืบพันธุ์ของสัตว์ ใส่เข้าไปในร่างกายของมนุษย์

มาตรา ๔๐ ห้ามมิให้ผู้ใดสร้าง เก็บรักษา ขยาย นำเข้า ส่งออก หรือใช้ประโยชน์ซึ่งตัวอ่อนที่มีสารพันธุกรรมของมนุษย์มากกว่าสองคนขึ้นไป หรือตัวอ่อนที่มีเซลล์หรือส่วนประกอบของเซลล์มนุษย์กับสิ่งมีชีวิตสายพันธุ์อื่นรวมกันอยู่

มาตรา ๔๑ ห้ามมิให้ผู้ใดซื้อ เสนอซื้อ ขยาย นำเข้า หรือส่งออก ซึ่งอสุจิ ไข่ หรือตัวอ่อน

มาตรา ๔๒ การรับฝาก การรับบริจาค การใช้ประโยชน์จากอสุจิ ไข่ หรือตัวอ่อนที่รับฝากหรือรับบริจาค เนื่องมาจากการดำเนินการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ หรือการทำให้สิ้นสภาพของตัวอ่อนที่รับฝากหรือรับบริจาค ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่แพทยสภาประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๔๓ การให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์กับสามีหรือภริยาที่ชอบด้วยกฎหมาย หากเจ้าของอสุจิ ไข่ หรือตัวอ่อนที่ฝากไว้กับผู้รับฝากตามมาตรา ๔๒ ตายลง ห้ามนำอสุจิ ไข่ หรือตัวอ่อนดังกล่าวมาใช้ เว้นแต่มีการให้ความยินยอมเป็นหนังสือไว้ก่อนตาย และการใช้อสุจิ ไข่ หรือตัวอ่อนต้องใช้เพื่อบำบัดรักษาภาวะการมีบุตรยากของสามีหรือภริยาดังกล่าวที่ยังมีชีวิตอยู่เท่านั้น

การให้ความยินยอมตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่แพทยสภาประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๔๔ ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมซึ่งเป็นผู้ให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานในการให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยี

ช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ตามมาตรา ๑๕ ให้ถือว่ากระทำการฝ่าฝืนจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรม ตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม

มาตรา ๔๕ ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๖ มาตรา ๓๗ หรือมาตรา ๔๒ ให้ถือว่ากระทำการฝ่าฝืนจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม

หมวด ๖

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๖ ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมผู้ใดให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์โดยไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๗ ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา ๔๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๓ หรือมาตรา ๔๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๖ มาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๒ ผู้ใดมิใช่ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมทำการศึกษาวิจัยตามมาตรา ๓๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๘ หรือมาตรา ๓๙ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๕๔ ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบหรือให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ตามประกาศแพทยสภาว่าด้วยมาตรฐานการให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อได้แจ้งราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการต่อไปได้ จนกว่าจะมีประกาศแพทยสภา

โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม และมาตรฐานในการให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ตามมาตรา ๑๕ ใช้บังคับ

มาตรา ๕๕ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศของแพทยสภาเกี่ยวกับการให้บริการเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้คงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๖ ให้ผู้ที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทนก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับไม่ว่าจะมีข้อตกลงเป็นหนังสือหรือไม่ก็ตาม สามีหรือภริยาที่ดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทน หรือพนักงานอัยการมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลให้มีคำสั่งให้ผู้ที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทนก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของสามีและภริยาที่ดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทนนับแต่วันที่ผู้นั้นเกิด ทั้งนี้ ไม่ว่าสามีและภริยาที่ดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทนจะเป็นสามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ แต่ทั้งนี้จะอ้างเป็นเหตุเสื่อมสิทธิของบุคคลภายนอกผู้ทำการโดยสุจริตในระหว่างเวลาตั้งแต่เด็กเกิดจนถึงเวลาที่ศาลมีคำสั่งว่าเป็นบุตรไม่ได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีทางการแพทย์ในการบำบัดรักษาภาวะการมีบุตรยากสามารถช่วยให้ผู้ที่มีภาวะการมีบุตรยากมีบุตรได้โดยการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ อันมีผลทำให้บทบัญญัติของกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันในเรื่องความเป็นบิดามารดาที่ชอบด้วยกฎหมายของเด็กที่เกิดจากเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ ไม่สอดคล้องกับความสัมพันธ์ในทางพันธุกรรม ดังนั้น เพื่อกำหนดสถานะความเป็นบิดามารดาที่ชอบด้วยกฎหมายของเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ให้เหมาะสม ตลอดจนควบคุมการศีกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์การแพทย์เกี่ยวกับตัวอ่อนและเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์มิให้มีการนำไปใช้ในทางที่ไม่ถูกต้อง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ พลโท สุรเดช นามสกุล จารุจินดา

ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษกองทัพบก

ประวัติการศึกษา

- ๒๕๒๙ แพทยศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- ๒๕๓๖ National Board of Otolaryngology of Thailand Phramongkutklo Hospital
- ๒๕๔๑ Vestibular Lab, Washington University , St. Louis , MO, USA
- ๒๕๔๑ Otoneurology and skull base surgery The Ear foundation Baptist Hospital, Nashville, Tennessee State TN, USA
- ๒๕๔๑ Temporal bone histopathology, Wake Forest University , North Carolina , USA

ประสบการณ์และผลงาน

- ๒๕๓๖ -๒๕๕๐ อาจารย์หัวหน้าภาควิชา ภาควิชาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยาโสต วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า
- ๒๕๕๑-๒๕๕๕ หัวหน้าศูนย์บริหารงานทรัพยากรบุคคล โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า
- ๒๕๕๖-๒๕๕๗ หัวหน้าสำนักงานผู้บังคับบัญชา โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า
- ๒๕๕๘-๒๕๕๙ เสนาธิการ ศูนย์อำนวยการแพทย์พระมงกุฎเกล้า
- ๒๕๕๙-๒๕๖๐ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ทหาร
- ๒๕๖๐-ต.ค.๒๕๖๐ รองเจ้ากรมแพทย์ทหารบก
- ๒๕๖๐ (ต.ค.) -ปัจจุบัน ผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษกองทัพบก
- ราชการพิเศษ ปฏิบัติหน้าที่แพทย์ประจำสำนักงานแพทย์สวนจิตรลดา